

Bc. Dagmar Bystrá

Republika Abcházie

Anotace

Příspěvek na téma Abcházie, tedy relativně málo známého území, usilujícího o mezinárodní uznání, v prostoru neuralgického jihokavkazského regionu.

Klíčová slova

Abcházie, bezpečnostní situace, konflikt.

Summary

A paper on the topic of Abkhazia, a relatively little-known territory seeking international recognition, in the neuralgic South Caucasus region.

Keywords

Abkhazia, security situation, conflict.

Republika Abcházie

Republika Abcházie je stát rozkládající se na ploše o velikosti 8 600 čtverečních kilometrů mezi Velkým Kavkazským hřbetem a břehem Černého moře, ohraničený řekami Psa na severozápadě a Inguri na jihovýchodě. Území obsahuje zalesněné svahy Kavkazu a subtropickou část Kolchidského údolí. V rámci administrativního členění Sovětského svazu byla v letech 1931 – 1992 Abcházie oficiálně nazývána Abcházskou autonomní sovětskou socialistickou republikou a včleněna do Gruzínské sovětské svazové republiky. Vznikla oddělením okresů Gagra, Gudauta, Suchumi, Gulripš, Očamčyra, Gali a Tkvarčeli od Gruzie.¹

Historie

Pro pochopení současné Abcházie je třeba shrnout důležité události regionu Gruzie a Abcházie od počátku našeho letopočtu. Už v písemnostech antických spisovatelů je možno nalézt zmínky o soužití Gruzínů a Abcházů na společném území. Od 1. století n. l. spadalo území současné Abcházie do Římské říše, z které se vymanilo až na konci 4. století, ovšem začal konflikt s Byzantskou říší a rozpínající se Perskou říší, snažící se rozšířit svůj vliv na oblast východního Černomoří. Nekončící války o moc s Perskou říší probíhaly průběžně po celé 6. a 7. století. Na počátku 8. století vzniklo feudální Abcházské knížectví, které se na konci století za vlády knížete Leona II. dokázalo osvobodit od závislosti na Byzantské říši za aktivní pomoci Chazarské říše. Smrtí bezdětného Feodose v roce 978 byla ukončena dynastie abcházských carů a existence Abcházské říše, avšak i přes to se abcházská kultura a státnost rozvíjela nadále v rámci gruzínské království. V 15. století nekončícími válkami oslabená feudální Gruzie se rozpadá na několik knížectví, o které do 18. století svádí současně geopolitický boj Osmanská říše a Perská říše. V této složité situaci byly uskutečňovány kontakty gruzínských knížat s ruskými cary s žádostí o poskytnutí ochrany. Takto již například v roce 1561 Kachetský král Levan Kachetijský uzavřel diplomatické styky s Ivanem IV. a v roce 1589 spojenectví stvrdil smlouvou poskytující Kachetii vojenskou pomoc Ruska v případě napadení vnějším nepřítelem a současně zavazující Kachetii poskytnout podporu Rusku v jeho severokavkazských vojenských operacích. Expanze ruského impéria na Kavkaz opět sjednotila osud Abcházie a Gruzie i přes to, že do carského Ruska byly včleněny postupně, na základě podepisovaných dohod. Lze zdůraznit, že i přes výklad ruských historiků o dobrovolnosti připojení zmíněných území, o nutnosti zabezpečení ochrany před navzájem si konkurujícími říšemi v regionu ruská říše využila této možnosti k výraznému zvětšení velikosti svého území. Připojení jednotlivých částí Gruzie k carskému Rusku proběhlo po podepsání manifestu 22. prosince 1800 postupně: v lednu roku 1801 byla připojena Kartlo-Kachetie a území Jižní Osetie. Následovalo připojení Imeretie v roce 1810, Gurie v roce 1828, Megrelie v roce 1857, Svanetie v roce 1858 a nakonec Abcházie v roce 1864. Posledním abcházským knížetem vládnoucím v letech 1823 - 1864 byl Michail Šervašidze, který byl za zásluh ruským carem jmenován do hodnosti generála.²

¹ Дзагоев, А. Д. География Южной Осетии: Учебное пособие, Владикавказ, 2003, s. 9. ISBN 987-4-681-32345-2.

² ШЕИН, О. Разгром грузинских захватчиков под Цхинвали, Москва, 2009, s. 5-7. ISBN 978-5-699-32569-6.

Území Gruzie bylo po připojení k carskému Rusku³ rozčleněno na Tifliskou a Kutaiskou gubernii. Abcházské knížectví bylo v roce 1864 přejmenováno na Suchumský vojenský okruh. Připojení Abcházie k carskému Rusku znamenalo připojení se k ruskému trhu, vzniku drobných průmyslových odvětví, rozvoji silničního stavitelství. Byly posíleny vztahy s ruskou kulturou, byla zformována abcházská inteligence. V roce 1862 taktéž vznikla abcházská abeceda. Mezi záporné faktory je možno uvést nesouhlas obyvatel s novým administrativně územním uspořádáním formou častých stávek, největším projevem nesouhlasu bylo tzv. Lychněnské povstání z roku 1866 po provedené nové náboženské reformě. Další formou protestu bylo přestěhování části obyvatel do Osmanské říše na konci 70. let 19. století. V druhé polovině 19. století tak Abcházie ztratila přibližně polovinu původního obyvatelstva. Započalo tak osídlení nového území v tomto období velkým množstvím Rusů, Arménů, Řeků. Díky tomu, že v tomto období z území Abcházie odešla i většina Gruzínů, je o území Abcházie hovořeno taktéž jako o „ztraceném území“.⁴

Obnova nezávislé „Abcházie“ přišla až po ukončení carského období a rozpadu Ruského impéria. Svržení režimu, únorová revoluce 1917 vytvořila ohromný impuls k vzednutí vlny národně osvobozeneckých hnutí všech národů bývalé říše. V Abcházii proto již 10. března 1917 byl vytvořen Výbor veřejné bezpečnosti pod vedením knížete A. G. Šervašidze. 8. listopadu 1917 na sjezdu představitelů abchazského národa v Suchumi byla vytvořena Abchazská národní rada společně s přijatou „Deklarací“, jejímž cílem bylo provádět činnosti vedoucí k sebeurčení abchazského národa. Konkrétní forma těchto činností však stanovena v této době ještě nebyla. Říjnová revoluce v Petrohradu a počátek „rudého teroru“ vytvořily akutní hrozbu pro nová demokratická uspořádání ve všech regionech Ruska. Na schůzi Zakavkazského sejmu dne 25. února 1918 v Tiflisu⁵ proto bylo rozhodnuto o vytvoření na Rusku nezávislého státního útvaru, ke kterému došlo 22. dubna 1918. Útvar se jmenoval Zakavkazská demokratická federativní republika (ZDFR), která se rozprostírala na území dnešní Gruzie, Arménie a Ázerbájdžánu.⁶ V tomto období bylo učiněno několik pokusů o ustanovení sovětské moci v Suchumi. První pokus byl učiněn za pomoci revolučních námořníků Černomořské flotily z křižníku „Dakija“ ve dnech 16. až 21. února 1918. Jejich činností byl vytvořen Vojenský revoluční výbor pod vedením Jefrema Ešby. Zvěrstva námořníků však v Abcházii zvedla ohromnou vlnu odporu a byli ze země vyhnáni. Druhý pokus bolševiků o získání moci v zemi se uskutečnil na jaře roku 1918 obsazením bývalého Suchumského okruhu. Na pomoc Abchazům však přišla Gruzínská národní garda pod velením V. Džugeliho na základě mandátu Zakavkazské demokratické federativní republiky, ve kterém Abcházská národní rada hájila zájmy obyvatel svého kraje. Od bolševiků byla země osvobozena až 17. května 1918. ZDFR jako státní útvar však neměl dlouhého trvání a 26. května 1918 došlo k vyhlášení nezávislosti Gruzínské demokratické republiky – prvního novodobého gruzínského státu a současně k zániku Zakavkazské

³ АВАЛОВ, Зураб Давидович. Присоединение Грузии к России, Москва, 1901.
<https://runivers.ru/lib/book4588/54982/>

⁴ ЛЕОНТЬЕВ, М. ЖУКОВ, Д. Независимая Грузия: бандит в тигровой шкуре, Москва, 2008, s. 82-113.
ISBN 978-5-9955-0030-8.

⁵ Až do roku 1936 bylo město Tbilisi známé jako město Tiflis, název byl odvozen od patrona města, svatého Abo z Tiflisu, křesťanského mučedníka, původem z Bagdádu. Současný název Tbilisi pochází z gruzínského slova tbili (teplý), jelikož se na severovýchodní části hory Tabori nachází horké léčivé prameny. Město bylo v roce 2007 zapsáno na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

⁶ Tento státní útvar byl znám též jako Zakavkazská federace, v ruštině je znám jako Zakavkazskaja Demokratičeskaja Federativnaja Respublika (ZKDRF).

demokratické federativní republiky. Do tohoto nového státního útvaru byla díky historickým vazbám a dohodám, uzavřeným 9. února 1918 na jednání Zakavkazského sejmu včleněna i Abcházie za předpokladu získání větší autonomie v novém svazku. Situace vyplynula též z faktu, že podruhé za krátké období bylo území Abcházie osvobozeno a bráněno od bolševiků Gruzínskou národní gardou. Vládou Gruzínské demokratické republiky a Abcházskou národní radou bylo získání rozsáhlé vnitřní autonomie právně ukotveno dokumentem z 8. června 1918 „O získání Abcházie široké vnitřní autonomie a vojenské pomoci v případě vnější agrese“. Gruzínská vojska proto již v zimě a na jaře roku 1919 opětovně odrazila útok vojsk, tentokrát generála Děnikina, dle kterého byla Abcházie součástí Ruska a nikoliv Gruzie. 20. března 1919 schválila gruzínská vláda zákon přijatý Národní radou Abcházie o autonomii Abcházie v rámci Gruzie. Tento zákon byl přijat v jednom z posledních dní existence nezávislé Gruzínské republiky, neboť v tuto dobu již jednotky 9. Rudé armády plnili příkazy Lva Davidoviče Trockého a Grigorije Konstantinoviče Ordžonikidzeho při obsazování území Gruzie.

Do historie tento konflikt vešel jako sovětsko – gruzínská válka a jejím výsledkem bylo přiřazení Gruzie k Sovětskému Rusku vyhlášením Gruzínské socialistické sovětské republiky.⁷ 25. února 1921 byla vyhlášena Gruzínská sovětská svazová republika, 4. března 1921 převzala sovětská moc kontrolu nad Abchází. 31. března 1921 byla oficiálně vyhlášena Abcházská sovětská svazová republika.⁸

Další politická historie Abcházie byla vytvářena již jen výlučnými pokyny z Kremlu. Dne 16. prosince 1921 Gruzie i Abcházie podepsala smlouvu o spojení, a v únoru 1922 I. sjezd Abcházského sovětu potvrdil předchozí smlouvu faktickým spojením Abcházské a Gruzínské sovětské svazové republiky. V přijatých „sovětských“ ústavách z roku 1925 bylo toto spojení uvedeno, v Ústavě Abcházské sovětské svazové republiky se pravilo: „Socialistická sovětská republika Abcházie na základě smlouvy vstupuje v Socialistickou sovětskou republiku Gruzie a prostřednictvím ní v Zakavkazskou socialistickou federativní sovětskou republiku.“ Taktéž byl v tomto období status Abcházie uveden jako „smluvní“ republika. Až 11. února 1931 na VI. sjezdu sovětu Gruzínské a Abcházské sovětské svazové republiky bylo přijato rozhodnutí o transformaci „smluvní“ Abcházské republiky v Abcházskou autonomní sovětskou socialistickou republiku v rámci Gruzínské sovětské svazové republiky. Tento akt byl potvrzen i tzv. „stalinskou“ ústavou z roku 1936.⁹

Za doby existence Sovětského svazu se moskevské vedení snažilo proti sobě etnicky postavit Gruzíny a Abcházy. Probíhalo aktivní osídlování Abcházie Gruzíny, kterým byla přednostně předávána úrodná půda, chaty, městské byty a to i za podmínek krize bytového fondu v rekreační přímořské zóně. Gruzínům bylo taktéž umožněno studovat na prestižních vysokých školách, bylo jim umožněno zastávat lepší pracovní pozice a služební místa. Výše zmíněné jevy měly za následek periodické výbuchy nespokojenosti obyvatel s požadavkem získání nezávislosti. Výrazné zostření situace proběhlo na konci 80. let. 18. března 1989 proběhl v obci Lychny třicetitisícový protestní pochod s požadavky o vystoupení Abcházie z Gruzínské sovětské svazové republiky a o návratu jejího statusu svazové republiky. Idea se

⁷ ШЕИН, О. Разгром грузинских захватчиков под Цхинвали, Moskva, 2009, s. 10. ISBN 978-5-699-32569-6.

⁸ ЛЕОНТЬЕВ, М. ЖУКОВ, Д. Независимая Грузия: бандит в тигровой шкуре, Moskva, 2008, s. 166-168. ISBN 978-5-9955-0030-8.

⁹ ЦЫГАНОВ А. Д. Война на кавказе 2008: русский взгляд, Россия и грузино осетинский конфликт на Южном кавказе 8-13 августа 2008 года, Moskva, 2010, s. 18 - 22. ISBN 978-5-910-22140-0.

dále rozvinula ve dnech 15. – 16. července 1989, během nichž došlo ke krvavým potyčkám mezi abcházci a gruzíny v hlavním městě Suchumi.

Dne 25. srpna 1990 přijala Vrchní rada Abcházie Deklaraci o svrchovanosti Abcházské Autonomní sovětské svazové republiky na základě schváleného zákona Sovětského svazu ze dne 3. dubna 1990 „O procesu odchodu svazové republiky ze Sovětského svazu“, který připouštěl právo na samourčení autonomií.¹⁰ Tento krok vyvolal rozkol mezi abcházskými a gruzínskými poslanci ve Vrchní radě. Gruzínská sovětská svazová republika naopak po zvolení nového prezidenta Zviada Gamsachurdii směřovala k vystoupení ze Sovětského svazu, neúčastnila se proto ani referenda o zachování Sovětského svazu dne 17. března 1991. V Abcházii toto referendum proběhlo za volební účasti 52,3 procent obyvatel, přičemž 98,6 procent hlasujících hlasovalo pro zachování Sovětského svazu. Dne 31. března 1991 proběhlo v Gruzínské sovětské svazové republice referendum o obnovení státní suverenity, na základě jehož výsledku po několika dnech gruzínská Vrchní rada přijala deklaraci o nezávislosti.¹¹

Zlomovým okamžikem po rozpadu Sovětského svazu byl 23. červenec 1992, ve kterém na zasedání Vrchní rady Abcházie bylo přijato rozhodnutí o obnovení Ústavy Abcházské sovětské svazové republiky z roku 1925 do doby, než bude přijata nová Ústava. Tímto aktem se tedy Abcházie stala nezávislou republikou a na základě článku IV tohoto dokumentu byla spojena s Gruzii pouze na bázi dohody. Současně byl změněn státní znak republiky, vlajka a stát byl přejmenován na „Republika Abcházie“. Nová vlajka byla v tento den vyvěšena nad budovou Vrchní rady v Suchumi. Gruzínský prezident Eduard Ševarnadze předčasně přerušil služební cestu po západní Gruzii a po návratu do Tbilisi 25. července 1992 odmítl jako neplatné veškeré rozhodnutí Vrchní rady Abcházie ze dne 23. července. I přes zmírnění pozice Abcházského parlamentu se situace výrazně vyostřila již 11. srpna únosem gruzínské delegace v Abcházii. Ze strany gruzínské vlády bylo přijato ultimátum s požadavkem neprodleného propuštění zadržených osob do 13. srpna, které splněno nebylo, naopak v noci na 14. srpna byl zničen poslední železniční most spojující abcházské pobřeží s územím Gruzie. Ráno tak gruzínská armáda překročila řeku Inguri a vstoupila do Abcházie. Vrchní rada Abcházie již stačila vydat nařízení o plošné mobilizaci mužů do 40 let a obrátila se s žádostí o pomoc do zahraničí. Podpora byla získána ze strany Čečny, severokavkazských republik. Naopak vojska ruské armády dislokované v tu dobu na území Abcházie dostala příkaz se nevměšovat do probíhajících bojů, nereagovat na provokace s výjimkou napadení základen. V ozbrojeném konfliktu zpočátku vítězila gruzínská vojska, došlo k obsazení hlavního města Abcházie Suchumi. Poté došlo k rozdělení bojových operací na dvě navzájem od sebe oddělené fronty, tzv. západní a východní. Abcházské jednotky přešli na taktiku partyzánského boje, demoralizovali tím svého protivníka, neboť gruzínská vláda nepředpokládala možnost dlouhé vojenské operace.

Se souhlasem Tbilisi Ruská federace vystoupila s mírovou iniciativou, jejím výsledkem byla schůzka Borise Jelcina, Eduarda Ševarnadzeho a Vladislava Ardzinby 3. září 1992, na které byl po složitých jednáních podepsán výsledný dokument, zavazující bojující strany ukončit bojové akce, stejně tak stáhnout gruzínská vojska, provést vzájemnou výměnu zajatců, zabezpečit návrat běženců, jejichž počet přesáhl několik desítek tisíc, obnovit

¹⁰ REK, J.: Jelcinova epocha 1988-2000, Od Gorbačova k Putinovi – obrazy z moderních dějin Ruska, Praha, 2003, s. 140-144. ISBN 80-242-1084-3.

¹¹ СТУКАЛО, С. Цхинвали в огне, Moskva, 2008, s. 229. ISBN 978-5-699-31623-6.

činnost státního aparátu Abcházie na celém území republiky. I přes to však žádný ze zmíněných bodů splněn nebyl, boje byly obnoveny. Rozsáhlé bojové akce abcházských jednotek měli za následek sérii porážek gruzínských vojsk. Ruská vláda se opětovně do situace vložila v létě roku 1993, jejím nekompromisním přístupem k jednání byla 27. července 1993 abcházská strana donucena s gruzínskou podepsat v Soči dohodu o ukončení bojů.¹²

Dne 16. září 1993 byly bojové akce opět obnoveny, abcházské jednotky zaútočily na gruzínské pozice zprvu v západní části Abcházie, následně získaly pod svou kontrolu dominující Suchumské výšiny, 20. září obklíčili hlavní město, 22. září obsadili letiště u hlavního města a 27. září opětovně získali kontrolu nad hlavním městem Suchumi. Útok byl zakončen na řece Inguri, východní hranici Abcházie, čímž 30. září 1993 gruzínsko-abcházská válka trvající 413 dní skončila. Celková bilance válečného konfliktu hovoří o 10 000 mrtvých Gruzíncích, 4 000 Abcházcích a 3 368 obětech z řad civilních obyvatel.

Dva měsíce po ukončení konfliktu se v Ženevě pod hlavičkou Organizace spojených národů uskutečnilo první kolo mírových jednání, na kterém bylo 1. prosince 1993 podepsáno Memorandum

o porozumění, v rámci kterého se smluvní strany zavázaly vyvarovat se vzájemných ozbrojených akcí, došlo k dohodě o výměně všech zajatců, byl řešen problém běženců a započal proces vyjednávání o politickém statusu Abcházie. Na postkonfliktní stabilizaci situace na hranici Abcházie a Gruzie dohlíží od počátku roku 1994 kontingent mírových sil Ruské federace a dalších členských zemí Společenství nezávislých států o velikosti 1 500 vojáků.¹³¹⁴ Jedním z kladů této operace se stal brzký návrat do příhraničního Galského okresu Abcházie 65 000 běženců. Dalších 120 000 běženců nacházejících se v Gruzii se do Abcházie vracely postupně v průběhu několika dalších let. Následovalo vyhlášení nezávislosti Republiky Abcházie Vrchní radou Abcházie v rámci nové ústavy 26. listopadu 1994. Nezávislost však nebyla uznána Gruzii ani dalšími členy Organizace spojených národů.¹⁵

Dne 17. července 2001 začala lokální vojenská operace v Kodorském údolí, které se pokusila vojensky obsadit skupina čečenských separatistů za podpory jednotky gruzínské armády o velikosti přibližně 500 mužů. Jejich dalším plánem bylo obsadit Gulripšský okres Abcházie, nacházející se ve vzdálenosti přibližně 70 km od gruzínské hranice. Následné boje trvaly až do 18. října 2001 a skončily až obnovením kontroly nad celým údolím Kodori. Po nástupu opozičního politika Michaila Saakašvili do prezidentského úřadu v Gruzii byla jako jeden z jeho cílů v úřadu vyhlášena snaha o provedení reintegrace Abcházie. 25. července 2006 jednotky gruzínské policie a armády o velikosti 1 500 osob vstoupily do údolí Kodori pod oficiální záminkou provedení speciální operace proti místním ozbrojeným teroristickým skupinám. 27. září 2006 bylo údolí pod kontrolou gruzínských sil a příkazem Michaila Saakašvili přejmenováno na Vrchní Abcházii. V říjnu 2006 se Abcházský parlament obrátil

¹² ШЕРЕМЕТ, П. Саакашвили / Грузия, Погибшие мечты, Moskva, 2009, s. 7. ISBN 978-5-9114-005-2.

¹³ Ruská federace souběžně s tím řešila konflikty na svém území. Jednalo se zejména o I. a II. čečenskou válku (1994-1996, 1999-2009), v mezidobí a dále po roce 2009 nadále pokračující jako policejní protiteroristická operace, Válku v Dagestánu (1999) a často nepravidelně probíhající zásahy speciálních policejních a polovojenských jednotek na teroristické buňky a skladiště zbraní umístěné v Dagestánu, Ingušetii, Kabardsko-Balkarsku a Karačajevsku-Čerkesku.

¹⁴ UNOMIG, United Nations Observer Mission in Georgia. United Nations.

<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unomig/mandate.html>

¹⁵ ЖИРОХОВ, М. Семена распада: войны и конфликты на территории бывшего СССР, Moskva, 2012, s. 336 - 341. ISBN 978-5-9775-0817-9.

s prosbou o pomoc k ruskému parlamentu, které nebylo vyhověno. Až v dubnu 2008 byl sestřelen gruzínský bezpilotní prostředek nad Abcházíí. Dodnes není jasné, jestli byl sestřelen letectvem Abcházie, či ruskými vzdušnými silami. Vzájemné provokace však pokračovaly se zvyšující se intenzitou, z tohoto důvodu již 30. dubna 2008 došlo k navýšení kontingentu ruských vojsk z 2 na 3 tisíce osob. V květnu 2008 došlo k několika dalším sestřelům průzkumných strojů. Poté, co v noci ze 7. na 8. srpna 2008 byla zahájena gruzínskou armádou „Operace čisté pole“ masivním dělostřeleckým útokem na hlavní město Jižní Osetie Cchinvali, konfliktu později známém jako Pětidenní válka, zahájila Abcházie 9. srpna 2008 vojenskou operaci s cílem vytlačit gruzínská vojska z údolí Kodori, což se podařilo 12. srpna 2008.

Po ukončení aktivního vojenského dějství začalo urovnávání konfliktu na diplomatické rovině, kdy byl mezi ruským a francouzským prezidentem schválen šestibodový plán směřující k mírovému vyřešení konfliktu a zamezení jeho možnému opakování v budoucnosti. Plán stanovil nutnost přerušování bojových akcí, zdržení se užití vojenské síly a umožnění přístupu humanitární pomoci. Gruzínská armáda měla povinnost stáhnout se do míst stálé dislokace, ruská armáda na místo, kde se nacházela před začátkem všech bojových akcí. Bylo zahájeno jednání o budoucím statutu Jižní Osetie a Abcházie na mezinárodní scéně a zajištění bezpečnosti těchto nových republik.¹⁶ Obyvatelstvo Jižní Osetie a Abcházie volalo po překonaných útrapách o získání nezávislosti. Týden po ukončení bojových aktivit byla předána oficiální žádost Abcházského a Osetinského parlamentu k Ruské federaci o získání nezávislosti, které bylo po hlasování v Ruské dumě dne 26. srpna 2008 vyhověno prezidentem Dmitrijem Medvěděvem.¹⁷

Na mezinárodní aréně byla nezávislost Jižní Osetie a Abcházie přiznána Nikaraguou, Nauru, Venezuelou, Tuvalu, se kterými byly uzavřeny smlouvy o diplomatické, obchodní a ekonomické spolupráci.¹⁸ S Ruskou federací byla Jižní Osetií a Abcházíí uzavřena Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a spolupráci a navázány diplomatické vztahy na úrovni velvyslanectví.¹⁹ Garantem nezávislosti obou nových státních útvarů je jaderná mocnost Ruská federace, která má na území obou států rozmístěny jednotky rychlé reakce, zaručující udržení celistvosti a míru obou republik. Podílí se taktéž na hlídkování při abcházsko-gruzínské hranici, kde dochází v posledních 20 letech k ozbrojeným nepokojům.²⁰

¹⁶ ДЖАДАН, И. Пятидневная война, Россия принуждает к миру, Moskva, 2008, s. 129.
ISBN 978-5-973-0165-3

¹⁷ РОГОЗИН, Д. Ястребы мира, Дневник русского посла, Moskva, 2010, s. 427-429. ISBN 978-5-672-55346-7.

¹⁸ Южная Осетия: два года после войны. Alania Inform, 31. VII. 2010.

<http://osinform.ru/23825-yuzhnaya-osetiya-dva-goda-posle-vojny.html>

¹⁹ Rusko navázalo diplomatické styky s Jižní Osetií a Abcházíí. iDnes, 9. IX. 2008. http://zpravy.idnes.cz/rusko-navazalo-diplomaticke-styky-s-jizni-osetii-a-abchazii-pln-/zahranicni.aspx?c=A080909_071549_zahranicni_stf

²⁰ Abcházii a Osetii chce Rusko střežit, Gruzie získat pro společné projekty. Lidovky.cz, 28. I. 2010.

http://www.lidovky.cz/rusko-chce-abchazii-a-jizni-osetii-strejit-gruzii-reintegrovat-psw-/In_zahranici.asp?c=A100128_180307_In_zahranici_tai

Geografie

Území Abcházie o velikosti 8,600 čtverečních kilometrů sousedí na severu s Ruskou federací, na východě s Gruzií. Země je rozložena mezi řekou Psou a Inguri, na jihozápadě je Černé moře, jehož pobřeží je v Abcházii dlouhé 210 km. Unikátní je i klima v zemi, které je ovlivňováno specifickým umístěním pobřežím moře a současně vysohorskými hřbety Kavkazu. Okolo 75 procent území republiky tvoří výběžky Hlavního kavkazského, Gagrského, Bzybského, Abchazského a Kodorského hřbetu. Nejvyšší bod, hora Dombaj-Ulgen dosahuje nadmořské výšky 4 046 metrů. Přes hlavní hřbet vedou dva průsmyky, Kluchorský ve výšce 2 781 metrů nad mořem a Maruchský ve výšce 2 739 metrů nad mořem. V horách ve výšce od 2 700 – 3 000 metrů leží stálá sněhová pokrývka. Země leží v subtropickém pásu, průměrná teplota v lednu dosahuje + 10°C, v srpnu od 26°C do 30°C. Množství ročních srážkových úhrnů dosahuje 1500 mm. Od jihovýchodu od řeky Kodor se územím Abcházie podél pobřeží vine, postupně se zužující Kolchidská nížina. Mezi horami a nížinou je pás kopců, tvořících podhůří. V Abcházii se nalézá nedaleko od Gagry v hloubce 2 080 metrů pod povrchem nejhlubší krasová jeskyně na světě. Řeky ústí do Černého moře, jejím zdrojem jsou především deště a sníh z masivů Kavkazu, vyznačují se rychlými toky, proto v zimě nezamrzají. V horách jsou jezera Rica a Amtkjal. Mezi nejvýznačnější řeky patří Kodor, Bzyb, Kjalasur, Gumista. Lesy je pokryto více jak 55 procent plochy republiky.²¹

Obyvatelstvo, obydlená sídla a administrativní členění

Obyvatelstvo Abcházie bylo v 19. století tvořeno většinovým podílem Abcházců, dle statistiky z roku 1897 tvořili 86 procent obyvatel. Od dvacátých let minulého století oblast tvrdě zasáhlo pogruzínštvo, byla zakázána latinka a začala se používat výhradně těžká gruzínská abeceda a fonetika. Ve školách byla zrušena výuka abcházštiny, vyučování probíhalo pouze v gruzínštině. Názvy se přejmenovávaly výhradně na gruzínské. Drobnou změnu přinesla až liberalizace způsobená Nikitou Chruščovem po smrti Stalina v roce 1956. V Abcházii bylo povoleno užívat mírně pozměněnou ruskou cyrilici z důvodu lepší fonetiky. I přes to pokračoval program aktivní kolonizace gruzínským obyvatelstvem. Změny v počtu obyvatel v průběhu 20. století do vyhlášení nezávislosti Abcházie dokládá tabulka č. 1.

Rok	Abcházci	Gruzíni	Rusové	Arméni	Řekové	Celkem
1886	58 697	4 166	971	1 049	2 149	69 184
1897	58 697	25 875	5 135	6 552	5 393	104 449
1916	111 780	37 414	21 978	15 794	10 627	197 593
1926	55 918	67 494	20 456	30 048	27 085	202 927
1939	56 197	91 967	60 201	49 705	34 621	294 600
1959	61 193	158 221	86 715	64 400	9 111	379 640
1970	83 097	213 322	79 730	73 000	13 600	462 749
1977	77 000	200 000	93 000	75 000	14 000	503 000
1989	93 267	239 872	74 913	76 541	14 664	499 357
2003	94 606	45 953	23 420	44 870	1 486	215 272

Tabulka: Početní a procentuální zastoupení národů v Abcházii v letech 1886 – 2003.²²

²¹ КВАРЧИЯ, В. Е.: Историческая и современная топонимия Абхазии, Сухум, 2006, s. 7-26.
ISBN 975-4-627-58546-3.

²² ШЕИН, О. Разгром грузинских захватчиков под Цхинвали, Москва, 2009, s. 13, ISBN 978-5-699-32569-6.

Z této tabulky je zřejmé, že celkový počet obyvatel republiky dosahoval v roce 2003 215 000. Tabulka byla vytvořena před srpnovými událostmi roku 2008, po kterých se procentuální složení obyvatel mírně změnilo. Poslední sčítání obyvatel z roku 2016 uvádí 243 564 obyvatel země.²³

Republika Abcházie se rozkládá na historických územích Sade, Bzyp, Guma, Dal-Cabal, Abžua, Samyrzakan, je tvořena celkem 7 okresy – Gagrským, Gudautským, Suchumským, Gulripšským, Očamčyrským, Tkuarčalským, Galským (viz. Příloha IX. Mapa Abcházie zobrazující administrativní členění republiky s procentuálním složením obyvatel dle jednotlivých etnik).²⁴ V republice se nachází města Suchumi, Gagra, Gudauta, Novyj Afon, Očamčyra, Tkuarčal, Gal, obce městského typu Candripš, Picunda, Bzyp, Mjussera, Gulripš a 512 obcí.²⁵ Gagrský okres je nejvíce rozvinutou oblastí v zemi, hraničí s Krasnodarským krajem řekou Psou. Okres má největší ekonomický potenciál, probíhá zde výstavba nových hotelů, kaváren, restaurací, zábavních parků. Okres je znám překrásnými výletními destinacemi Gagra, Picunda. Nedaleko se nachází město Adler s letištěm. Atraktivitu místa doplňuje námořní doprava, která je propojena s ruským městem Soči. Hlavním městem okresu je město Gagra s více než 12 tisíci obyvateli, tvořené rozsáhlými městskými parky, které pokrývají přes 50 procent plochy města. Gudautský okres o ploše 1640 čtverečních kilometrů je tvořen Hlavním Kavkazským hřbetem a pobřežním rovinatým pásem, které je obydleno většinou obyvatel. Tento okres byl jediný z celé Abcházie, který byl po dobu gruzínsko-abcházského konfliktu po celou dobu v abchazském držení. Z tohoto místa pochází většina vypěstovaných zemědělských plodin země, nachází se zde taktéž velké množství historických památek. Na území okresu v Mjusserách je umístěna vila prvního a posledního prezidenta Sovětského svazu Michaila Gorbačova. Administrativním centrem okresu je město Gudauta s 9 000 obyvateli. Suchumský okres s hlavním městem Suchumi s 65 000 obyvateli, přístavem je administrativní, kulturní a vědecké centrum republiky. V současnosti zde však není kromě dvou společností zabývajících se těžbou a dodávkami plynu rozvinut průmysl, v okrese proto největší rozšíření má pěstování květin, které jsou dodávány jak do parků hlavního města republiky, tak exportovány do jiných okresů Abcházie a do zahraničí. Gulrypšský okres byl vytvořen v roce 1943, zrušen v roce 1959 a opětovně vytvořen až v roce 1963 na území o ploše 1 834 čtverečních kilometrů. Území okresu je tvořeno Kolchidskou nížinou, na severu je Hlavní Kavkazský hřbet, jihu Černé moře. Hřbet dosahuje délky 70 km s nejvyšším bodem ve výšce 3 420 metrů nad mořem. Paralelně s hlavním hřbetem prochází Čchaltinský hřbet, rozdělující od sebe řeky Antki a Čchalty. Nejznámější řekou okresu je však řeka Kodor, s množstvím přítoků, protéká úzkou soutěskou do obce Naa, za kterou se rozšiřuje a protéká Kolchidskou nížinou. Největším sídlem okresu je Gulripš, následován obcemi Ažara a Cabal. Očamčyrský okres se stal za Sovětského svazu zemědělským centrem Abcházie, získal svou známost především díky pěstování čaje, populárním v Sovětském svazu. Očamčira, hlavní sídlo okresu získalo v roce 1926 status města a bylo důležité díky průmyslovým závodům, v něm umístěných. Jednalo se o továrnu na výrobu konzerv a o tabákový průmysl. Od 70. let 20. století se město stalo rájem turistů

²³ 2015 год – Национальный состав наличного населения на 1 января 2016 года.

Официальная статистика; Управление государственной статистики Республики Абхазия.

http://ugsra.org/ofitsialnaya-statistika.php?ELEMENT_ID=142

²⁴ Administrativní členění republiky bylo za sovětské éry tvořeno šesti celky, Tkuarčalský okres byl nově vytvořen z části Galského a Očamčirského okresu v roce 1994.

²⁵ Административное деление. Apsny.ru. <http://apsny.ru/republic/division.php>

a v oblasti vzkvétal turistický ruch. Tkuarčalský okres s administrativním sídlem Tkuarčal s necelými 5 000 obyvateli, jediném městě Abcházie ležící v horách, nikoliv na pobřeží vznikl nově v roce 1994. Poblíž města Tkuarčal se těží černé uhlí, které je exportováno prostřednictvím společnosti Tamsaš do Turecka. Historické památky narozdíl od ostatních okresů Abcházie zde nejsou. Místo je však známé hornatými masivy Kavkazu obklopujícím město Tkuarčal. Poslední okres, Galský tvoří východní hranici Abcházie. Oproti velikosti ze sovětské éry je zhruba poloviční. Jedná se o jedinou oblast Abcházie, kam se po válce z let 1992 – 1993 vrátilo několik desítek tisíc Gruzínů. Gruzínská strana se několikrát snažila podrývat stabilitu regionu, ovšem od vyhlášení nezávislosti Abcházie je v této oblasti klid, nedochází k teroristickým útokům ani únosům obyvatel a oblast je pod plnou kontrolou abchazské strany. Strategickým prvkem okresu je Galská vodní nádrž, zásobárna pitné vody. Na řece Inguri je taktéž kaskáda z vodních elektráren, nejdůležitější z nich, tzv. Ingušská vodní elektrárna uvedená do provozu v roce 1978, zásobuje elektřinou většinu Abcházie. Probíhají jednání o modernizaci celé kaskády s gruzínskou stranou, dosud však bez většího úspěchu, především z politických a finančních důvodů. Lze říci, že Galský okres je nejméně stabilní oblastí v zemi, z tohoto důvodu na bezpečnost dohlíží ruský kontingent mírových sil o velikosti 1 300 osob. Tento okres, nejvíce postižený občanskou válkou pomalu obnovuje hospodářství, které je z většiny tvořeno zemědělstvím.²⁶

Ozbrojené síly na území republiky

Ozbrojené síly Abcházie před zahájením konfliktu v roce 2008 byly organizačně členěny na západní, východní a centrální skupinu vojsk, celkem čítaly 10 tisíc mužů, 60 tanků. Třetina jednotek armády byla ve zvýšené pohotovosti pro případ boje proti námořnímu výsadku.²⁷

Přiznání Republiky Abcházie Ruskou federací mělo zásadní vliv na bezpečnost země. 24. listopadu 2008 prezident Ruské federace Dmitrij Medvěděv podepsal zákon „O ratifikaci Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Ruskou federací a Republikou Abcházie“. Tímto dokumentem byla garantována republice vojenská pomoc ze strany Ruska a současně se ratifikovalo trvalé rozmístění ruských vojenských základen na Abcházském území. Cílem bylo zabezpečit Abcházii individuální obranu. S vedením republiky byla učiněna dohoda o rozmístění kontingentu ruských sil o celkové velikosti 3 800 vojáků, o struktuře vojsk a o dislokaci základen ve městě Gudauta a Očamčira.

Hlavní ruské vojenské uskupení, 7. Krasnodarská vojenská základna se speciálními jednotkami vycvičenými pro boj v horách byla rozmístěna v Gudautě. Její součástí jsou i objekty vojenské medicíny, sanatoria a vojenské cvičiště. K jejímu rozmístění na území republiky došlo po podpisu smlouvy z února 2010 mezi prezidenty Ruské federace a Republiky Abcházie Dmitrijem Medvěděvem a Sergejem Bagapšem.²⁸

Teritoriálně ruská základna pokrývá celé území Abcházie včetně Kodorské soutěsky, kterým prochází velmi důležitá ve vojenském plánování tzv. Suchumská cesta, spojující Severní a Jižní Kavkaz. Abcházii je tímto způsobem garantována bezpečnost a včasná vojenská

²⁶ Районы Абхазии. Apsny.ru. <http://abkhazia-apsny.ru/regions-of-abkhazia.html>

²⁷ ЦЫГАНОВ А. Д. Война на кавказе 2008: русский взгляд, Россия и грузино осетинский конфликт на Южном кавказе 8-13 августа 2008 года, Москва, 2010, s. 76 - 77. ISBN 978-5-910-22140-0.

²⁸ 7 военная база в Абхазии, Общие сведения о 7 военной базе в Абхазии. Сухум-Курорт - Информационный сайт Абхазии. <https://sukhumkurort.ru/7-voennaja-baza-v-abhazii.html>

pomoc severním sousedem. Důležitým prvkem je zajištění vzájemné spolupráce mezi abcházskou armádou a ruským kontingentem. Dokumentem byla mimo jiné sjednána možnost využívat vojenské letiště Bombora poblíž Gudauty, na pobřeží Černého moře, jedná se o bývalé sovětské vojenské letiště, avšak s modernizovanou infrastrukturou, na kterém je možno v případě potřeby rozmístit až 20 transportních letounů, včetně stíhacích strojů.²⁹

Vojensko-politická spolupráce byla prohloubena smlouvou ze dne 24. listopadu 2014 o strategickém partnerství, vzájemné pomoci. Tímto dokumentem byl stvrzen přístup ozbrojených sil Ruské federace k černomořským přístavům Abcházie. Probíhají pravidelná cvičení za účelem koordinace činnosti štábů abcházských a ruských vojsk.³⁰

V dubnu 2019 byl při vojenském cvičení nacvičován přesun vojenské kolony po bojovém poplachu z míst stálé dislokace do různých okresů republiky s krytím pomocí využití bojových vrtulníků Ka-52 Aligator.³¹ Cvičení navštívil i prezident Abcházie Raul Chadžimba, který zdůraznil důležitost vojenských cvičení a spolupráce mezi Abchází a Ruskem v obranné sféře: „Otázky vojenské přípravy, vojenské cvičení jsou nutné. Svět se mění, otázky bezpečnosti se stávají složitějšími. Musíme brát v úvahu stav Černomořského regionu, to, co se děje na Ukrajině a v dalších státech černomořského prostoru. Otázky, které řešíme společně s Ruskou federací v rámci naší plánované spolupráce a odvrácení možných hrozeb se kladným způsobem odrazí v našem státu.“³²

Ekonomika a průmysl země

Hlavním finančním dokumentem Republiky Abcházie je státní rozpočet, který je projednáván, schvalován a kontrolován parlamentem republiky. Na základě zákona Republiky Abcházie „O státním rozpočtu Republiky Abcházie na rok 2018“ jsou očekávány příjmy ve výši 9 501,7 milionů rublů a výdaje ve výši 9 607,9 milionů rublů. Příjmy republikového rozpočtu v roce 2018 jsou plánovány ve výši 7 432,4 milionů rublů včetně finanční pomoci Ruské federace v rámci sociálně – ekonomického rozvoje Republiky Abcházie ve výši 2 671,6 milionů rublů a rozpočtových investic v rámci realizace „Investičního programu podílení se na sociálně – ekonomickém rozvoji Republiky Abcházie na léta 2017 – 2019“ ve výši 1 620,5 milionů rublů.

²⁹ ЦЫГАНОВ А. Д. Война на кавказе 2008: русский взгляд, Россия и грузино осетинский конфликт на Южном кавказе 8-13 августа 2008 года, Москва, 2010, s. 255-257. ISBN 978-5-910-22140-0.

³⁰ БАЛИЕВ, Алексей. Россия–Абхазия: военно-политическое сотрудничество «проверяется» экономикой. Военно-политическая аналитика, 26. V. 2018. <http://vpoanalytics.com/2018/05/26/rossiya-abhaziya-voenno-politicheskoe-sotrudnichestvo-proveryaetsya-ekonomikoj/>

³¹ Вертолеты Ка-52 обеспечили прикрытие колонн боевой техники при совершении маршей на учениях в Абхазии. Aviation Explorer, 23. IV. 2019. <https://www.aex.ru/news/2019/4/23/196723/>

³² Рауль Хаджимба посетил совместные командно-штабные учения Вооруженных сил Абхазии и 7-й военной базы России. АпсныПресс; Государственное информационное агентство Республики Абхазия, 26. IV. 2019. <http://www.apsnypress.info/news/raul-khadzhimba-posetil-sovmestnye-komandno-shtabnye-ucheniya-vooruzhennykh-sil-abkhazii-i-7-y-voenn/>

Mezi vedoucí části abcházké ekonomiky je možno chronologicky uvést následující odvětví: průmysl, cestovní ruch, zemědělství, obchod, služby, stavebnictví, doprava, spojení.

Vysoce rozvinutý průmysl Abcházie s více jak 500 podniky po občanské válce z počátku 90. let XX. století a následném sedmiletém období ekonomické blokády ze zemí Společenství nezávislých států degradoval. I přes to patří v současné době průmysl mezi 3 největší oblasti ekonomiky „tvořící“ HDP. Objem průmyslové výroby za rok 2017 dosáhl 3 541,1 mil. rublů., odvětví tvoří více jak 100 podniků, z nichž 87 je nestátních, pracuje v nich 1 956 osob, více jak 40 procent výroby je z města Suchumi. Šíře průmyslového odvětví obsahuje těžbu a zpracování dřeva, výrobu nábytku, těžbu nerostných surovin, především uhlí, potravinářský průmysl, výrobu oděvů, tisk. Důležitým segmentem pro abcházkou ekonomiku je exportně orientované vinařství, které v roce 2017 tvořilo 75 procent exportu. Do Ruské federace byla v letech 2016 a 2017 exportována vinařská produkce v celkové hodnotě 2,5 a 2,7 miliard rublů. Jednou z dynamicky se rozvíjejících oblastí ekonomiky je turistický ruch. Nejpopulárnějšími jsou poznávací zájezdy, které jsou využity více jak 60 procenty návštěvníků. Největší množství turistů navštěvuje Gagrský okres, neboť více jak 70 procent hotelů jsou umístěné právě v městech Gagra a Picunda.

Je pozorován zvyšující se zájem i o taková města, jako Nový Afon a Gudauta, ve kterých se turistický ruch v posledních letech rozvíjí obrovským tempem. Abcházie je tradičně zemědělská republika, zemědělství je rozvíjeno na 397,3 tisících ha území, mezi hlavní produkty lze uvést produkci vína, pěstování mandarinek, pomerančů, kukuřice, čaje, tabáku. Většina zemědělské produkce je vyvážena do Ruské federace a Turecka. Na obchod přichází více jak 25 procent přidané hodnoty, obrat zboží tvoří především následující výrobky – palivo, stavební materiály, mléčné výrobky, ovoce, domácí spotřebiče. V této sféře ekonomiky pracuje přibližně 5 procent zaměstnaných osob.³³

³³ Справка о социально-экономическом состоянии Республики Абхазия. Президент Республики Абхазия. http://presidentofabkhazia.org/respublika_abkhazia/economy/

Vlajka a státní znak Abcházie.³⁴

Prezident Abcházie Raul Džumkovič Chadžimba (vlevo) a premiér Abcházie Valerij Ramšuchovič Bganba (vpravo).³⁵

³⁴ Coat of Arms of Abkhazia. Кавказский Узел.

https://www.kavkaz-uzel.eu/system/attachments/0001/5569/478px-Coat_of_arms_of_Abkhazia.svg.png

³⁵ Рауль Хаджимба посетил совместные командно-штабные учения Вооруженных сил Абхазии и 7-й военной базы России. АпсныПресс; Государственное информационное агентство Республики Абхазия, 26. IV. 2019. <http://www.apsnypress.info/news/raul-khadzhimba-posetil-sovmestnye-komandno-shtabnye-ucheniya-vooruzhennykh-sil-abkhazii-i-7-y-voenn/>

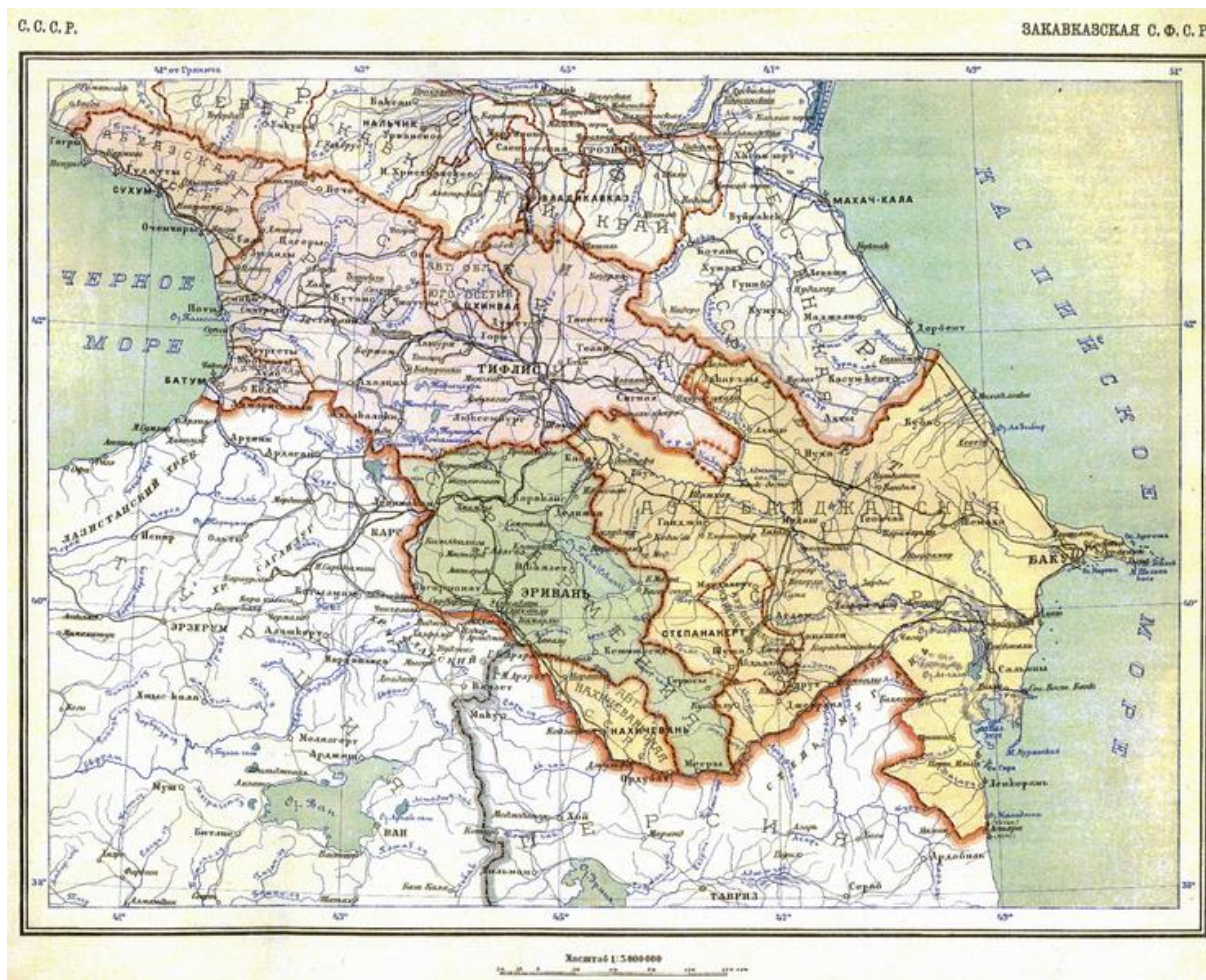
Церемония награждения членов Национальной сборной Абхазии по футболу. Administration of the President of the Republic of Abkhazia, 8. VI. 2016.

http://presidentofabkhazia.org/en/media/photo/?PAGE_NAME=section&SECTION_ID=259

Mapa zobrazující invazi sovětských vojsk na území Gruzie v únoru – březnu 1921.³⁶

³⁶ Soviet Invasion of Georgia. Ethnic Conflicts; Border Disputes; Ideological Clashes; Terrorism. http://www.conflicts.rem33.com/images/Georgia/Lang_9a_files/image009.jpg

Mapa zobrazující Zakavkazskou socialistickou federativní sovětskou republiku.³⁷

³⁷ Карта ЗСФСР (1928); Атлас СССР. Wikimedia Commons.
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:TSFSR_\(1928\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:TSFSR_(1928).png)

Politická mapa Kavkazského regionu.³⁸

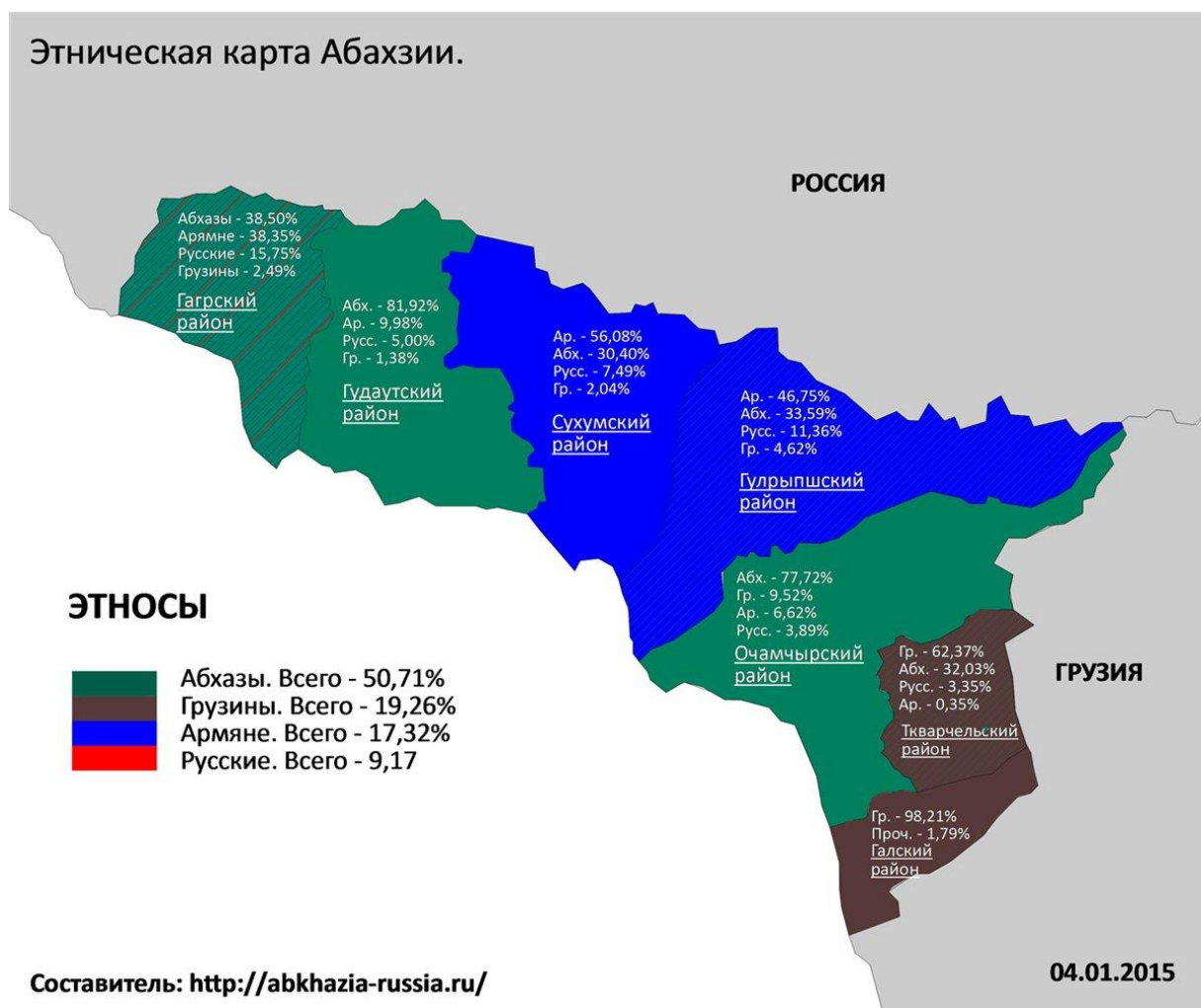
³⁸ Caucasus Regions Map. Hair Loss Talk.

https://www.hairlosstalk.com/interact/attachments/1269px-caucasus_regions_map-png.70041/

Mapa reliéfu Abcházie se zřetelnou hornatou částí území.³⁹

³⁹ Karta Abhazii. Ekec.ru; Turazbuka News, 2017.
<https://ecec.ru/wp-content/uploads/2017/10/Karta-Abhazii.jpg>

Mapa Abchazie zobrazující administrativní členění republiky s procentuálním složením obyvatel dle jednotlivých etnik⁴⁰

⁴⁰ Этническая карта Абхазии. Radikal.ru. <http://s019.radikal.ru/i620/1504/43/21cbac639356.jpg>

Obydlená sídla Abcházie.⁴¹

⁴¹ Karta poberezhya Abhazii. Виза Эксперт.

<https://visa-exp.com/wp-content/uploads/2017/12/karta-poberezhya-abhazii.jpg>

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

О признании Республики Абхазия

1. Учитывая волеизъявление абхазского народа, признать Республику Абхазия в качестве суверенного и независимого государства.
2. Министерству иностранных дел Российской Федерации провести с Абхазской Стороной переговоры об установлении дипломатических отношений и достигнутую договоренность оформить соответствующими документами.
3. Поручить Министерству иностранных дел Российской Федерации провести с участием заинтересованных федеральных органов исполнительной власти переговоры с Абхазской Стороной о подготовке проекта договора о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи и представить в установленном порядке предложение о его подписании.
4. В связи с обращением Президента Республики Абхазия Министерству обороны Российской Федерации обеспечить до заключения договора, упомянутого в пункте 3 настоящего Указа, осуществление Вооруженными Силами Российской Федерации на территории Республики Абхазия функций по поддержанию мира.
5. Настоящий Указ вступает в силу со дня его подписания.

Президент
Российской Федерации Д.Медведев

Москва, Кремль
26 августа 2008 года
№ 1260

Výnos Prezidenta Ruské federace č. 1260 ze dne 26. srpna 2008 o přiznání nezávislosti Republiky Abcházie.⁴²

⁴² Указ Президента Российской Федерации от 26.08.2008 г. № 1260, О признании Республики Абхазия. Президент Российской Федерации, 26. VIII. 2008. <http://www.kremlin.ru/acts/bank/27957>

Mapa rozmístění 7. ruské vojenské základny v Abcházii.⁴³

⁴³ 7. военная база в Абхазии. Военно-политическая аналитика.
<http://vpoanalytics.com/wp-content/uploads/2018/04/image001-1.png>